

W

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY MŁODZIEŻOWEGO OŚRODKA WYCHOWAWCZEGO W AUGUSTOWIE

**Zatwierdzony Zarządzeniem Dyrektora Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego
obowiązujący od dnia 1 września 2022 r.
na lata szkolne 2022/2023, 2023/2024, 2024/2025**

Program wychowawczo – profilaktyczny Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Augustowie oraz Szkoły Podstawowej w Augustowie, ustanawiany jest na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe i obejmuje:

- 1) treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, oraz**
- 2) treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.**

Koordynatorem Programu wychowawczo-profilaktycznego jest dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Augustowie a osobami odpowiedzialnymi za jego realizację są pracownicy ośrodka oraz szkoły podstawowej: wychowawcy, nauczyciele, pedagodzy, psychologowie, wychowawcy wspierający.

I. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z 14.12.2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.)
2. Ustawa z 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2021 r. poz. 1915 ze zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18.08.2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9.08.2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309)

5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14.02.2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31.02.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604)
7. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka Powszechna z 1948 r.
8. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20.11.1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526)
9. Ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.)
10. Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.)
11. Ustawa z 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 276)
12. Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
13. Ustawa z 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 ze zm.)
14. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
15. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich
16. Statut ośrodka.

II. DIAGNOZA POTRZEB W ZAKRESIE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

Na podstawie następujących źródeł:

- 1) Indywidualnych rozmów z wychowankami,
- 2) Informacji pozyskiwanych w czasie comiesięcznych posiedzeń zespołu wychowawczego,
- 3) Analiz przebiegu realizacji indywidualnych programów profilaktyczno – wychowawczych,
- 4) Ankiet dotyczących bezpieczeństwa w ośrodku,

- 5) Monitoring naruszeń regulaminu ośrodka,
- 6) Kontakty z rodzicami wychowanków -

Dyrektor placówki określił następujące potrzeby w zakresie wychowania i profilaktyki:

- wzmacnianie „socjalizacji” wychowanków i przywracanie ich do społeczeństwa jako w pełni zaangażowanych członków, przestrzegających norm społecznych, tworzących relacje i więzi społeczne;
- stałe i systematyczne wdrażanie działań profilaktyki wszelkich używek,
- nauka podstawowych wartości i zachowań społecznych (kulinarne, techniczne, kultura zachowania, słownictwo, korzystanie z zasobów kultury),
- przeciwdziałanie jakiegokolwiek przemocy rozumianej bardzo szeroko jako przemoc psychiczna, słowna, fizyczna, przejawy dyskryminacji, formy wykluczenia, napiętnowanie,
- wpieranie wychowanków poprzez różne aspekty pomocy psychologicznej i budowanie osobistych relacji, praca „na relacji” oparta o zaufanie i podmiotowe traktowanie,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości i wiary w swoje możliwości poprzez rozwijanie tzw. „mocnych stron” osobowości.

IV. ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Nadrzędnym celem pracy edukacyjnej i wychowawczej w ośrodku jest wszechstronny rozwój wychowanka – ucznia.

Działalność wychowawcza polega na harmonijnej realizacji zadań przez wychowawców i innych pracowników ośrodka w zakresie nauczania, kształcenia umiejętności i wychowania, które powinny uwzględniać stopień dojrzałości wychowanka.

Program wychowawczo-profilaktyczny zakłada kształtowanie akceptowanych społecznie postaw młodzieży, przygotowanie do życia w rodzinie, do życia zawodowego i odnalezienia się na rynku pracy oraz uczestnictwa w życiu publicznym, a także do odpowiedzialnego korzystania z wolności.

Dążenie do wszechstronnego rozwoju wychowanka stanowi główny punkt odniesienia dla całej działalności edukacyjnej i resocjalizacyjnej.

Celem oddziaływań resocjalizacyjnych jest spowodowanie zmian w rozwoju wychowanków w kierunku poprawy ich stanu zdrowia i rozwoju fizycznego, rozbudzenia motywacji do nauki oraz zainteresowań poznawczych, ukończenia szkoły, przyswojenia wartości akceptowanych społecznie zgodnych z normami społeczno - prawnymi, dostarczanie pozytywnych doświadczeń emocjonalnych i utrzymanie więzi z domem rodzinnym.

Główne filary, na których opiera się praca resocjalizacyjna to: wychowanie, opieka, edukacja, terapia, utrzymywanie kontaktów z rodziną oraz stopniowe usamodzielnianie wychowanka.

Ośrodek oraz szkoła czerpią w systemie wychowawczym ze źródeł kultury chrześcijańskiej w tym z metod określanych jako system prewencyjny Św. Jana Bosko.

Podstawą pracy wychowawczej z wychowankiem-ucznem jest Indywidualny Program Edukacyjno – Terapeutyczny.

V. PODSTAWOWE FUNDAMENTY DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA

1. Traktowanie indywidualne i podmiotowe każdego wychowanka, który zostaje przyjęty do ośrodka.
2. Każdy wychowanek jest wyzwaniem oraz zaproszeniem do nowej drogi życia: wspólnej pracy i odkrywania pozytywnych płaszczyzn oraz potencjału osobowości wychowanka.
3. W szkole oraz ośrodku unikamy jakiegokolwiek zinstytucjonalizowania lub nadawania charakteru zamkniętego, perswazyjnego, systemowego, sztywnego lub urzędowego.
4. W wychowywaniu pierwszeństwo mają dialog i motywacja przed konsekwencjami.
5. W ramach konsekwencji pierwszeństwo mają rozmowa, dialog, nakłanianie do zmiany postawy przed wymierzeniem sankcji.
6. Dla wychowanków ośrodka tworzymy dom – przyjazne warunki bezpieczeństwa, ciepła i pozytywnego klimatu.
7. Dostrzegamy, że wobec dysfunkcji środowisk, z których pochodzą nasi podopieczni, najistotniejsze staje się oddziaływanie wychowawcze poprzez stworzenie odpowiednich warunków, klimatu życia wychowanka w ośrodku.
8. Pozwalamy wychowankom na jak najszerszy wpływ na tworzenie i funkcjonowanie atmosfery ośrodka poprzez zachęcanie do udziału w wykonywaniu podstawowych czynności oraz współpracy z samorządem w podejmowaniu strategicznych decyzji dotyczących placówki.
9. Dążymy do tego by wystrój ośrodka i pomieszczeń, w których przebywają wychowankowie był namiastką prawdziwego domu rodzinnego.
10. Uczymy wychowanków odpowiedzialności za miejsce, w którym żyją.
11. Wspieramy rodziców i bliskich wychowanków w współuczestniczeniu w procesie resocjalizacji poprzez utrzymywanie stałego kontaktu z nimi.
12. Dajemy wychowankom prawo do pełnego kontaktu z najbliższymi.

13. W działalności edukacyjnej mamy świadomość, że standardowe rozwiązania dydaktyczne w szkołach, z których przyszli nasi podopieczni okazały się niewystarczające i nieadekwatne do potrzeb wychowanków.
14. Łagodzimy deficyty oraz organizujemy zajęcia mające na celu wyrównanie różnic pomiędzy poszczególnymi uczniami.
15. Wspieramy wychowanków i uczniów w opuszczeniu szkoły zapewniając wsparcie i programy usamodzielnienia.
16. W razie potrzeby i możliwości powalamy byłym wychowankom ukończyć szkołę w ramach ośrodka pomimo osiągnięcia pełnoletniości albo pozostać w ośrodku do czasu pełnego usamodzielnienia.
17. Pracujemy nad tym by ośrodek był miejscem, do którego wraca się przyjemnymi wspomnieniami oraz wraca się faktycznie „jak do domu”.

VI. FORMY ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH I PROFILAKTYCZNYCH

- 1) Oddziaływania terapeutyczne: terapia indywidualna z psychologiem,
- 2) Oddziaływanie tereputyczno – wychowawcze: codzienna zbiorowa społeczność wychowanków ośrodka,
- 3) Oddziaływanie socjoterapeutyczne: stałe zajęcia socjoterapeutyczne, socjoterapia poza ośrodkiem: wyjazdy, wyprawy, wycieczki rowerowe, surwiwal,
- 4) Oddziaływanie prewencyjne i interwencyjne : konsultacje z pedagogiem ośrodka,
- 5) Zajęcia wewnątrzośrodkowe wychowawcze: zajęcia socjoterapeutyczne,
- 6) Zajęcia sportowe:
  - aikido (poza placówką),
  - kickboxing (poza placówką),
  - piłka nożna (klub sportowy poza placówką),
  - zajęcia na boisku „orlik”,
  - zajęcia na boiskach szkolnych sprzęcie sportowym należącym do ośrodka,
  - wyjazdy narciarskie,
  - spływy kajakowe,
  - jazda na nartach wodnych,
  - wycieczki rowerowe,
- 7) Zajęcia rekreacyjne:
  - bilard,
  - x-box,
  - tenis stołowy,
  - siatkówka, koszykówka, piłka nożna,

- cotygodniowe wyjścia na basen,
- hokej letni,
- komputery, multimedia.

8) Zajęcia kulturalne:

- wyjścia do kina,
- wystawy i koncerty,
- zajęcia filharmonii w ośrodku,
- teatr w ramach ośrodka,

9) Przygotowanie do opuszczenia ośrodka:

- indywidualna praca wychowawcza,
- program usamodzielnienia,
- wyposażenie w atrybuty samodzielności (prawo jazdy),
- program przygotowania do opuszczenia placówki (psycholog)
- konsultacje z doradcą zawodowym,
- spotkania z rodzicami i opiekunami prawnymi,
- konsultacje prawne.

10) Współpraca ze środowiskiem lokalnym:

- współpraca z hospicjum,
- prace społeczne na rzecz miasta,
- zaangażowanie w OSP Lipowiec (Augustów),
- współpraca ze Strażą Graniczną w Augustowie, Nadleśnictwem Augustów oraz innymi partnerami Ośrodka,

11) Rozwijanie własnych uzdolnień, integracja z młodzieżą:

- udział w zajęciach sportowych poza ośrodkiem,
- studio nagrań w ośrodku,
- siłownia w ośrodku,
- wykorzystywanie multimedialnych,

12) Kształtowanie postawy samodzielności i samostanowienia:

- prężna działalność samorządu wychowanków,
- codzienna społeczność wszystkich wychowanków ośrodka,
- podejmowanie przez wychowanków samodzielnych funkcji w ośrodku,
- system skarg i wniosków.

VII. KIERUNKI ROZWOJU WYCHOWANKA W TRAKCIE POBYTU W PLACÓWCE

ETAP ADAPTACYJNY

Etap adaptacyjny dotyczy nowoprzybyłych wychowanków ośrodka. Czas trwania etapu: minimum 2 tygodnie.

Cele etapu:

1.	zapoznanie z regulaminem,
2.	wprowadzenie na społeczności
w życie ośrodka, przyjęcie do społeczności,	
3.	zapoznanie z etapami oraz z
życiem grupy,	
4.	motywacja do wysiłku, rozwoju
oraz przestrzegania zasad ośrodka.	

Na tym etapie wychowanek może korzystać z telefonu w wymiarze 30 min. dziennie jednorazowo. W przypadku nieposiadania telefonu, rodzice (opiekunowie prawni) mogą kontaktować się z wychowankiem (dzieckiem) poprzez telefon służbowy ośrodka – co do zasady jednorazowo.

Podczas trwania etapu adaptacyjnego wychowanek dokonuje wyboru wychowawcy prowadzącego. W przypadku niedokonania tego wyboru w terminie 2 tygodni od przybycia, o przyznaniu wychowawcy prowadzącego decyduje dyrektor w porozumieniu z wychowankiem i danym wychowawcą.

Na etapie adaptacyjnym wychowanek może ubiegać się o przepustkę/urlopowanie świąteczne oraz może ubiegać się o 1 tydzień ferii zimowych. Podanie rozpatruje dyrektor w konsultacji z zespołem wychowawców. W okresie wakacji warunkiem uzyskania urlopowania jest wejście na etap pierwszy oraz realizacja dodatkowych zadań warunkujących wyjazd na przepustkę. Długość przepustki zależy od decyzji zespołu wychowawców. Na tym etapie wychowanek ma prawo do odwiedzin - ale bez możliwości wyjścia poza teren ośrodka.

Na tym etapie wychowankowi zostaje przydzielony ANIOŁ STRÓŻ, zadania „anioła stróża” to: wprowadzenie w życie ośrodka, zapoznanie z warunkami i zasadami domu, wprowadzanie w praktykę dyżurów, pomoc w zapoznaniu się z kolegami.

Przywileje wychowanka etapu adaptacyjnego. Na tym etapie wychowanek korzysta z:

- 1) telefonu 30 minut dziennie jednorazowo,
- 2) boiska,
- 3) sali gimnastycznej,
- 4) siłowni,
- 5) sali bilardowej,
- 6) sali TV,
- 7) x-box'a
- 8) własnej mp 3 lub własnego głośnika;

ETAP PODSTAWOWY

Etap podstawowy przeznaczony jest dla wychowanków, którzy spadli z etapów 1,2 i 3 albo z etapu adaptacyjnego.

Na etapie podstawowym wychowanek może korzystać z:

- boiska,
- sali gimnastycznej,
- siłowni,
- własnej mp3 lub własnego głośnika.

Wychowanek będący na tym etapie zobowiązany jest - przynajmniej jednokrotnie - do odbycia rozmowy z psychologiem.

Będąc na tym etapie nie można ubiegać się o przepustki.

Rodzic (opiekun prawny) wychowanka ma prawo do kontaktu z (wychowankiem) dzieckiem poprzez telefon służbowy ośrodka - 1 raz dziennie.

Powrót na wyższy etap (etap 1) odbywa się poprzez wniosek do wychowawcy prowadzącego, po zrealizowaniu przez wychowanka Arkusza Zachowań Alternatywnych i omówienie jego wyników z wychowawcą prowadzącym, po akceptacji kadry wychowawczej i podsumowaniu pracy na społeczności.

Próba powrotu na wyższy etap może odbyć się po minimalnym okresie 1 tygodnia.

Na tym etapie utrzymane jest prawo do odwiedzin, natomiast nie jest możliwe wyjście na zewnątrz- poza ośrodek, odwiedziny odbywają się wyłącznie na terenie ośrodka.

Etap podstawowy trwa minimum 1 tydzień, jest to tydzień pracy z arkuszem zachowań alternatywnych.

ETAP I

Wychowanek na pierwszym etapie może korzystać z:

- boiska,
  - sali gimnastycznej,
  - siłowni,
  - sali bilardowej,
  - sali TV,
  - x-box'a,
  - 1 godzina telefonu dziennie
- jednorazowo,
- własnej mp3 lub własnego głośnika.

Na etapie I wychowanek może ubiegać się o przepustkę/urlopowanie świąteczne oraz może ubiegać się o 1 tydzień ferii zimowych a także o przepustkę/urlopowanie zaplanowane w kalendarzu organizacji ośrodka. Podanie rozpatruje dyrektor ośrodka w konsultacji z zespołem wychowawców. Decyzja o tym czy wychowanek pojedzie na przepustkę oraz na jak długo zależy m.in. od postawy wychowanka, zaangażowania, przestrzegania regulaminu, ilości upomnień, zachowania, realizacji IPET-u itp. Wychowanek ma prawo do ubiegania się o urlopowanie w drugiej połowie wakacji. Jednakże na mocy decyzji zespołu wychowawców – biorąc pod uwagę zachowanie, przestrzeganie regulaminu, zaangażowanie oraz realizację dodatkowych zadań - wychowanek może być urlopowany wcześniej oraz na dłuższy okres. Wychowanek może być także pozbawiony przywileju urlopowania w okresie wakacji.

Warunki otrzymania przepustki:

1. Zgody formalne (zgoda dyrektora, zgoda sądu, rodziców/opiekunów, zaświadczenia o opiece);
2. Opracowanie planu przepustki i przedstawienie go na społeczności + obowiązek podsumowania realizacji planu przepustki na społeczności po powrocie;
3. Pozytywna opinia wychowawcy klasy – odpracowanie wszystkich nieusprawiedliwionych nieobecności w szkole.

Wychowanek ma również prawo do samodzielnego wyjścia z opiekunem poza teren ośrodka, w czasie odwiedzin na okres 2 godzin.

Celem pierwszego etapu jest realizacja ściśle określonego IPET-u i zadań z niego wynikających, niezbędnych do przejścia na drugi etap we współpracy: wychowawca prowadzący ↔ wychowanek. Współpraca z pedagogiem i psychologiem oraz dyrektorem ośrodka.

Przejdzie na etap II następuje na tzw. „dużej społeczności”, odbywającej się zwykle raz w miesiącu, po akceptacji kadry wychowawczej, przy udziale społeczności i po podsumowaniu własnej pracy.

ETAP II

Na tym etapie wychowanek może korzystać z:

- boiska,
- sali gimnastycznej,
- siłowni,
- sali bilardowej,
- sali TV,
- x-box'a,
- własnej mp3 lub własnego głośnika,
- 1 godziny komputera dziennie
- jednorazowo do społeczności,
- 3 godzin telefonu dziennie
- minimalnie po jednej godzinie jednorazowo do społeczności.

Ma prawo do przepustki/urlopowania świątecznej, przepustki/urlopowania zaplanowanej w kalendarzu organizacji ośrodka, 2 tygodni ferii zimowych oraz całych wakacji letnich.

Ma prawo do samodzielnych wyjść z opiekunem poza teren ośrodka, w czasie odwiedzin, na czas 4 godzin.

Warunki uzyskania przepustki

1. Zgody formalne jak w pierwszym etapie;
2. Opracowanie planu przepustki i obowiązek podsumowania z wychowawcą prowadzącym po powrocie;
3. Pozytywna opinia wychowawcy klasy – odpracowanie wszystkich nieusprawiedliwionych nieobecności w szkole.

Celem II etapu jest wdrażanie do odpowiedzialności poprzez pełnienie przydzielonych funkcji. Będą one powierzane i rozliczne na tzw. „dużej społeczności”. Przejście na etap II może nastąpić na tzw. „dużej społeczności”, odbywającej się zwykle raz w miesiącu, po akceptacji kadry wychowawczej, przy udziale społeczności i po podsumowaniu własnej pracy. Przed tzw. „dużą społecznością” wychowanek ubiegający się o wejście na II etap zbiera informacje zwrotne od całej społeczności ośrodka.

Na tym etapie wymagana jest dalsza intensywna praca w ramach IPET, jak również dalsza praca z pedagogiem i psychologiem. Wychowanek podsumowuje realizację zadań II etapu oraz funkcji w czasie tzw. „dużej społeczności”.

Funkcje II etapu można kontynuować na etapie III, a są to:

1. Gospodarz domu,
2. Gospodarz terenu,
3. Rekreacyjno-sportowy,
4. Komputerowy,
5. Kronikarz społeczności,
6. Moderator społeczności,
7. Filmowy
8. Inne funkcje wynikające z IPETU (zachęca się by w ramach IPET tworzyć i rozwijać indywidualne funkcje różnych rozmiarów i zakresów).

Przy dostatecznej liczbie osób na dyżury porządkowe osoby funkcyjne mogą być zwolnione – pominięte w realizacji obowiązków dyżurujących.

Katalog funkcji jest otwarty, może być pomocny przy przejściu na kolejny etap. Udzielenie danej funkcji odbywa się na tzw. „dużej społeczności”. Przyjęcie funkcji zwiększa szansę i możliwości przejścia na kolejny etap.

Rozliczenie funkcji, poprzez sprawozdanie wychowanka i uzyskanie informacji zwrotnej, odbywa się na tzw. „dużej społeczności”. Na tej społeczności może dokonać się zmiana funkcji lub przyjęcie nowej funkcji.

ETAP III

Na trzecim etapie wychowanek może korzystać z:

- boiska,
  - sali gimnastycznej,
  - siłowni,
  - sali bilardowej,
  - sali TV,
  - x-box'a,
  - 2 godzin komputera dziennie
- minimalnie po jednej godzinie jednorazowo do społeczności,
- telefonu bez ograniczeń w
- czasie wolnym od niedzieli do czwartku do społeczności, a w piątki i soboty do ciszy nocnej.

Na tym etapie wychowanek ma prawo do:

- 1) Samodzielnego wyjścia na zakupy, wyjścia w celu załatwienia spraw osobistych i na zajęcia dodatkowe. Wyjścia muszą być za każdym razem uzgodnione i zaakceptowane przez wychowawcę.
- 2) Samodzielnych wyjść z opiekunem poza teren ośrodka, w czasie odwiedzin, na czas 6 godzin.

Na tym etapie wychowanek wyjeżdża na wszystkie przepustki/urlopowania świąteczne oraz planowane w kalendarzu organizacji ośrodka, a także na całe ferie zimowe oraz wakacje letnie. Wychowanek ma prawo ubiegania się o przepustki dodatkowe (weekendowe). Decyzję o przepustkach dodatkowych podejmuje dyrektor ośrodka w uzgodnieniu z wychowawcą prowadzącym.

Celem trzeciego etapu jest wdrażanie do samodzielności, odpowiedzialności, sumienności, uczciwości, otwartości i wolontariatu.

Na tym etapie w dalszym ciągu intensywnie pracujemy nad IPET -em oraz z pogłębiamy współpracę z pedagogiem i psychologiem.

Na tym etapie pojawia się możliwość samodzielnej realizacji zajęć i pasji poza ośrodkiem.

VIII. PŁASZCZYZNY ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

1. Człowiek jako istota społeczna

W zależności od wieku wychowanka uświadamianie wychowankowi roli społecznej: ucznia, kolegi i wychowanka. Opracowywanie wspólnej drogi i kierunku działań resocjalizacyjnych z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb i możliwości rozwojowych.

Cele i zadania:

1. Poznawanie i wpajanie obowiązujących norm społecznych i prawnych.
2. Powodowanie sytuacji, w których wychowanek może dokonywać pozytywnych społecznie wyborów.
3. Kształtowanie gotowości do niesienia pomocy, opieka nad młodszymi i słabszymi fizycznie.
4. Wzmacnianie postaw koleżeńskich, bezinteresownych reprezentowanych przez wychowanka.
5. Kształtowanie pozytywnych form rozładowania nagromadzonych emocji i odpowiedniego przyjmowania krytyki.
6. Kształtowanie szacunku i tolerancji wobec inności drugiego człowieka - „mam prawo być inny, być sobą”.
7. Wzmacnianie poczucia własnej wartości poprzez kierowanie ich działań na dziedziny, w których czują się dobrze i pewnie.
8. Nauka obrony własnego zdania i stanowiska; kształtowanie zdolności negocjacji i rozwiązywania konfliktów bez przemocy.
9. Kształtowanie wzajemnej współpracy wychowanka i wychowawcy, prawidłowego słuchania i wnikliwej obserwacji drugiego człowieka.

2. System wartości moralnych i etycznych

„Żyję wśród ludzi, jestem częścią społeczeństwa - chcę myśleć również o innych”.

Cele i zadania:

1. Budowanie własnego systemu wartości.
2. Rozwijanie refleksyjnej postawy wobec siebie i innych przez ocenę i korektę własnych zachowań.
3. Nauka wydawania opinii i sądów o drugim człowieku bez naruszania jego godności osobistej.
4. Kształtowanie prawidłowego rozumienia wolności osobistej przez wyznaczanie granic zachowań, wynikających z norm społecznych, moralnych i etycznych.

5. Uświadamianie wychowankom zachowań społecznie aprobowanych podkreślając jak ważną rolę sprawują oni w funkcjonowaniu całego społeczeństwa.
6. Kształtowanie takich cech charakteru, jak: otwartość, ufność, wiara w drugiego człowieka, odwaga cywilna, odpowiedzialność za siebie i swoje postępowanie.
7. Kształtowanie szacunku dla drugiego człowieka.

3. Kultura, tradycja i obyczaje - regionalne, narodowe, europejskie „Czuję się Polakiem i patriotą.”

Cele i zadania:

1. Poznawanie kultury naszego regionu i jego związków z kulturą narodową.
2. Odwiedzanie miejsc tradycji i kultury narodowej.
3. Poznawanie tradycji własnej rodziny, a przez to wzmacnianie istniejących tam więzi.
4. Zapoznanie się z miejscem naszego regionu oraz Polski w kulturze europejskiej.
5. Kształtowanie postawy nonkonformistycznej odrzucającej bezmyślne naśladownictwo.
6. Rozbudzanie zainteresowań kulturalnych i poznawczych.
7. Czynny udział w wydarzeniach kulturalnych.
8. Kształtowanie potrzeby aktywności własnej w różnych dziedzinach sztuki polskiej i europejskiej.
9. Kształtowanie tolerancji wobec innych kultur, wyznań i tradycji.
10. Rozwijanie poczucia solidarności z obywatelami innych państw.
11. Poznawanie kultury, tradycji i obyczajów innych państw europejskich.
12. Uwrażliwianie na potrzeby i problemy własnego regionu, kraju czy świata.

4. Praca zawodowa ważnym aspektem życia człowieka

W ciągu ostatnich lat, przeobrażeń gospodarczych i ustrojowych, jakie dokonały się w Polsce, pojawiły się nowe możliwości kształcenia i pracy zawodowej. Nasi wychowankowie mają utrudniony start w dorosłe życie z uwagi na bagaż doświadczeń z wczesnego dzieciństwa, a także skomplikowaną sytuację rodzinną. Stąd też w pracy z wychowankami powinny się pojawić działania zmierzające do zmiany sposobu myślenia wychowanków o pracy zawodowej i związanych z nią obowiązkach; pokazanie, że praca zawodowa i jej przebieg w dużym stopniu zależy od nas samych. Zmiana schematów myślowych dotyczących tej sfery życia przynosi oczekiwane efekty.

Cele i zadania:

1. Kształtowanie przekonania, że to właśnie praca nadaje sens ludzkiemu życiu.

2. Uświadamianie konieczności stałej aktywności zawodowej.
3. Budowanie przekonania, że praca jest źródłem „autowzmocnień” oraz kształtuje obraz naszej osoby w oczach innych.
4. Przygotowanie do praktycznej strony poszukiwania pracy - m. in. wypełnianie formularzy, rozmowa z potencjalnym pracodawcą.
5. Pomoc w budowaniu własnych planów życiowych, wyznaczaniu celów realnych do osiągnięcia na podstawie zainteresowań i predyspozycji zawodowych.
6. Nauka pisania życiorysów oraz listów motywacyjnych.
7. Przygotowanie wychowanka do aktywnego poszukiwania i wartościowania ofert na rynku pracy.
8. Omówienie zjawiska bezrobocia, przyczyn oraz sposobów przeciwdziałania.

5. Wychowanie do życia w rodzinie

Cele i zadania:

1. Poznanie podstawowych funkcji rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb młodego człowieka.
2. Budowanie właściwych relacji z rodziną wychowanka.
3. Nauka okazywania uczuć i emocji wobec najbliższych
4. Kształtowanie umiejętności tworzenia związków uczuciowych także i poza rodziną.
5. Uczenie szacunku wobec rodziców i osób starszych.
6. Wspieranie wychowanków w poszukiwaniu wartości rodzinnych oraz uświadamianie im odpowiedzialności roli rodzica.
7. Pomoc w przeżywaniu procesu dojrzewania - kryzys adolescencji.
8. Utwierdzanie w wychowankach przekonania, że rodzina jest źródłem radości i szczęścia w życiu człowieka, a wszelkie konflikty można wspólnie przezwyciężyć.
9. Uświadomienie istoty koleżeństwa i przyjaźni oraz wagi wzajemnego wsparcia i szacunku.

6. Promocja zdrowego stylu życia i profilaktyka uzależnień

Pomimo faktu, że niemal wszyscy nasi wychowankowie mają doświadczenia zachowań ryzykownych, dokładamy wszelkich starań, aby byli zdrowi, sprawni i wolni od nałogów.

Cele i zadania:

1. Poznawanie właściwych sposobów spędzania czasu wolnego i umiejętność jego zagospodarowania.
2. Kształtowanie świadomości wychowanków, że zdrowie i życie człowieka jest wartością nadrzędną.

3. Wskazywanie znaczenia zabiegów higienicznych dnia codziennego.
4. Wpajanie przekonania, że człowiek ma istotny wpływ na własne zdrowie, stąd warto je szanować i o nie dbać.
5. Kształtowanie pozytywnej postawy wobec aktywności ruchowej.
6. Budowanie nawyków i przyzwyczajzeń zdrowotnych u wychowanków.
7. Doskonalenie własnej sprawności fizycznej poprzez udział w różnego rodzaju zajęciach sportowo - rekreacyjnych.
8. Samodzielna organizacja imprez wskazująca zdrowy styl życia i negatywne wpływy uzależnień.
9. Nauka samodzielnego i racjonalnego korzystania z usług służby zdrowia.
10. Przygotowanie i zachęcanie do przestrzegania zaplanowanego rozkładu dnia.
11. Wyposażenie wychowanków w podstawowy zasób wiadomości i umiejętności z zakresu pierwszej pomocy przed medycznej.
12. Kształtowanie umiejętności dokonywania kontroli oraz oceny własnego rozwoju fizycznego.
13. Wskazywanie źródeł bezpośrednich zagrożeń życia i zdrowia.
14. Realizowanie na terenie Ośrodka programów profilaktycznych przeciwdziałających narkomanii, alkoholizmowi i nikotynizmowi. Kształtowanie postawy trzeźwości.

7. Wizerunek mojej osoby, czyli jak dbać o kulturę osobistą

Ważnym obszarem działalności wychowawczej jest uświadomienie wychowankom, że mogą w sposób pozytywny kształtować i zmieniać swój wizerunek, który ma istotny wpływ na relacje i nawiązywanie kontaktów z innymi ludźmi. Poza tym wiek, w jakim znajdują się nasi podopieczni to okres nieustannych poszukiwań, wskażmy im, zatem właściwą drogę oraz sposoby kształtowania swojego wizerunku, dbania o wygląd i kulturę słowa.

Cele i zadania:

1. Kształtowanie w wychowankach poczucia estetyki i dobrego smaku.
2. Rozwijanie nawyków kulturalnych wyrażających się w dbałość o strój i kulturę słowa.
3. Pomoc wychowankom w odnalezieniu własnego stylu.
4. Nauka poprawnego i adekwatnego do sytuacji sposobu wyrażania własnych myśli i przekonań.
5. Szeroko rozumiana dbałość o kulturę zachowania i kontaktów z drugim człowiekiem.
6. Uświadomienie wychowankom znaczenia tzw. pierwszego wrażenia.

IX. ŚRODKI ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

1. Narada wychowawcza, wspólne poszukiwanie rozwiązań konkretnych sytuacji lub podejmowanie zbiorowych decyzji.
2. Społeczność z udziałem wszystkich wychowanków ośrodka.
3. Rozmowa wychowawcza, pogadanka, dyskusja - wydarzenia bieżące z życia grupy lub klasy.
4. Swobodne wypowiedzianie propozycji rozwiązań różnych problemów.
5. Rozmowa kierowania, nauka wyciągania prawidłowych wniosków.
6. Przekonywanie z doradztwem, logiczna argumentacja własnego sądu.
7. Dialog motywacyjny.
8. Dialog kierowany.
9. Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach (TSR).
10. Zajęcia socjoterapeutyczne, ćwiczenia i gry uspołeczniające, psychozabawy.
11. Aktywność i ekspresja twórcza – monolog, dialog, opowiadanie, krótkie przedstawienia sceniczne, prezentacje własnych fascynacji i zainteresowań.
12. Wykorzystanie tekstu lub informacji multimedialnych – literatura wybierana przez wychowanków, artykuły prasowe poruszające problemy nastolatków.
13. Zastosowanie środków audiowizualnych – np. obejrzany film staje się punktem wyjścia do dalszych rozważań.
14. Wykorzystanie wytworów pracy uczniów – konkursy, quizy, plebiscyty, gazetki, albumy, wystawki, itp.
15. Prezentowanie osiągnięć zespołowych: społeczności, imprezy, festiwale, zjazdy rodziców, koła pozalekcyjne.
16. Techniki pisemne: użycie kwestionariusza, swobodne wypowiedzi pisemne, badania ankietowe, referaty i inne opracowania.
17. Spotkania z interesującymi ludźmi; z przedstawicielami świata kultury i sportu, władz itp.
18. Praca wychowawcza w terenie, zwiedzanie miejsc pamięci narodowej, muzeów, wystaw tematycznych, wycieczki turystyczno – krajoznawcze.
19. Prowadzenie zajęć warsztatowych na tematy związane z profilaktyką i preorientacją zawodową.

X. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

Działania profilaktyczne na każdy rok szkolny będą określone w odrębnym planie stanowiącym integralną część programu wychowawczo-profilaktycznego, którego efektywność będzie oceniana na podstawie sprawozdania z realizacji programu.

XI. EWALUACJA:

Realizacja programu wychowawczego będzie monitorowana na bieżąco a ocena skuteczności jego wdrażania zostanie poddana weryfikacji na comiesięcznym posiedzeniu rady pedagogicznej Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego. Jego efektywność będzie badana także poprzez systematyczne analizy opinii o wychowankach i ocen ich zachowania, a także poprzez wywiady i rozpoznanie na temat absolwentów szkoły i ośrodka.